

ROZMACH PETROLEJOVÉHO PRUMYSLU.

A Ni ti nejstarší mezi námi ne pamatují, aby někdy z velkých přírodních zdrojů světových byl zcela vyčerpan. Bylo sice předpověděno předními autoritami rychlé vyčerpání našich velkých ložísk, naší obelne zásoby, našich fosfátů pro výrobu hnojiva a naší železné rudy, a sir William Crookes, proslulý anglický vědátar, dokonce předpověděl asi před třiceti lety, že brzy nadejde hlad, poněvadž všechny plnění oblasti světa jsou obdělány a není již místa pro další plnění pole, takže v několika krátkých letech svět nebude mít dostatek pšenice k výživě.

A přece do dnešního dne jsou miliony akrů lesů dosud nedotčených dřevem, nevypěstěné zásoby železa odhadují se na tisíce miliard tun, amerických fosfátových ložísk bylo sotva dotčeno a ložiska železné rudy jsou tak obrovská, že lidská mysl nemůže si ani učití náležetě představit, a jejich rozložení a pšenice skládá se v přítomné době nejméně jednou tolik, co za doby předpovědi siru Williama Crookes.

Všechny tyto výstrahy, jak je patrné, neodpovídaly pravdě. Avšak je jeden velký přírodní zdroj, při kterém výstraha před vyčerpáním byla by oprávněna, neboť již dnes spotřeba a poptávka jsou mnohem větší než zásoba. Tímto produktem je petrolej. Je podivno, že předpovídá kalamit a zastánci hospodárnosti s přírodními zdroji, povými si velice málo této věci, vláda Spojených států sama pracovala a pracuje v zájmu opatrného těžení petroleje a v zájmu plného zúčtování každé jeho kapky. Přes objevy nových a rozsáhlejších petrolejových a olejových polí a rok od roku vzrůstající těžbu, Spojené Státy a celý svět čelí vážnému nedostatku oleje a zdá se, že není žádná naděje na brzké urovnání rozdílů mezi poptávkou a zásobou.

Proti opatrným stoupením hospodárnosti s přírodními zdroji staví se vždy příliší optimisté, kteří prohlašují, že do té doby nežli lesy, uhlí a olej budou vyčerpány, věda nalezně nějakou náhradu, jež bude stejně dobrou a stejně lacinou. Dnes je přehřátost pro každého, aby přišel s nějakou lacinou náhradou oleje. Odměnou takovému vynálezi bylo by velké bohatství a vděk veškerého lidstva.

V obrovitosti těžby a spotřeby oleje předčítají Spojené Státy je tak okázalé, že plně uspokojit může ty, kdož rádi vidí, když Amerika něco koná ve velkém měřítku. Spojené Státy jsou velké v těžbě oleje, ale také v neospodárnosti s ním. Po sedmdesát let svět pokulhával za námi v naší zemi se zvyšující těžbě oleje, a výjimkou tří let od roku 1898 do roku 1901, kdy ruské olejové studny byly v plné výkonnosti. Avšak přes to, že Amerika opatřila tři pětiny oleje, který spotřebovává v světě v těchto letech, dosáhli jsme bodu, kdy spotřebujeme více oleje nežli vytěžíme.

Romance těžby petroleje ve Spojených Státech datuje se zpět o málo více nežli jedmu generaci. Právě před vypuknutím občanské války nalezen byl olej v Drakeově studni nedaleko Titusville, a severozápadní Pensylvánie, v první tato americká petrolejová studna vydávala toliko 40 sudů denně. Od tohoto dne však těžba petroleje nalézala se na stálém vzestupu. V roce 1870 americké studně poskytovaly již 5,000,000 sudů ročně. Za deset let těžba byla již 26,000,000 sudů ročně. V roce 1890 zvýšila se na 45,000,000 sudů a v roce 1900 byla 63,000,000 sudů. V roce 1910 vytěženo bylo 209,000,000 sudů a v roce 1919 těžba dosáhla obrovského množství 377,000,000 sudů. Odhaduje se, že v roce 1920 vytěženo bude nejméně 400,000,000 sudů.

Americká olejová pole rozložena byla na šest velkých distriktů, z nichž největší jsou známy jako Appalachianský, Lims-Indians, Illinoiský, středokontinentální, zálibový, kalifornský a oblast Skalňských hor. Do distriktu Appalachianského zahrnuta je Pensylvánie, New York, jihovýchodní a

střední Ohio, Západní Virginie, Kentucky, Tennessee a severní Alabama. Středokontinentální oblast je největší a nejproduktivnější v době přítomné a obahuje Kansas, Oklahomu, střední a severní Texas a severní Louisianu. Objevy oleje v Oklahomě a Texasu v poslední době zvedly produkci středokontinentální oblasti nad všechny ostatní. V množství těžby středokontinentální zemi nachází se na prvním místě 196,891,000 sudů. Kalifornie se nalézá na místě druhém se 101,564,000 sudů. Appalachianská oblast na místě třetím s 29,232,000 sudů a zálibový distrikt na místě čtvrtém s 20,568,000 sudů.

Nález oleje v olejových území bývá vždy následován hromadným vrátáním studní a další objevy vyvolávají pak tak zvanou "olejovou horu", stejně jako tomu bylo se "zlatou horou" v Kalifornii v roce 1849 a na Aljaskě o něco později. Někdy takový objev znamená rychlé zbohatnutí celé řady jednotlivců a také ovšem ztrátu investic u jiných. Takové olejové "boom" čili rychlé vzrůstání nevyhnutelně musí provázeti zjevy, o kterých mluvíme. Jednotlivci nezdarý však nemají vlivu na podnikavost, neboť všeobecně se uznává, že ten, kdo nevdává, si neuprohraje, ale také nikdy nevynhraje.

Stát Texas byl v poslední době zvláště jevitěm nových objevů oleje a rychlých vzrůstů a noví milionáři povstávali tu takřka přes noc a nová města rostla tu překotně. Historie o vzrůstu produkce oleje v Texasu podobá se ve větší nebo menší míře všem jiným americkým objevům oleje. Těžba oleje byla zahájena v Texasu v roce 1910. Od té doby těžba byla zvýšena o 1,500 procent. V roce 1901 vytěžilo se ve státě toliko 4,390,000 sudů. Za čtyři roky na to vytěženo bylo 28,000,000 sudů. Loňského roku bylo vytěženo 70,315,476 sudů v hodnotě \$133,057,041.

Následkem objevů oleje severní Texas přeměnil se z pastevnické krajiny na olejovou oblast. Pastevci ustoupili hledatěm oleje. Naděje na velké výděly při práci na olejových polích přivábila do krajiny dobrodružné živly, vůči nimž pastevci se zdají příliš krotcí. Zmizela malebná flanelová košile pastevců a její místo zaujala nádherná košile hedvábná. Ale mýtili by se ten, kdo by se domýšlel, že to nějak přispělo k zlepšení povahy těchto dobrodruhů. V první době dobách texaského "boomu" byly tu zjevy, jak je známe z obřázkových divadel, znázorňující scénry divokého západu. Hráškové doupaty, hostince a různé zábavní místnosti měly tu zlaté žně.

V první době zakládáno bylo 10 až 50 nových společností denně. Farmáři, kteří s bídou tu dělali živobytí, stali se bohatí přes noc odprodejem svých pozemků podnikatelům. Obchodníci s nájemními právy prodávali nájemní práva (leases) společnostem, jednotlivcům a korporacím a taktéž měli dobré výděly. Těžba oleje stoupla úžasnou měrou a nové zásoby byly by zajisté měly v důsledku poklesnutí ceny produktu, kdyby nebylo došlo k vypuknutí války, která zvýšila poptávku. Očekávalo se, že po zakončení války dojde k snížení poptávky, avšak ku všeobecnému překvapení zakončení války pokles poptávky neznamenalo, naopak poptávka zdá se býti stále větší.

Je přirozeno, že mnohým lidem náhle zbohatnutvším snadno získaný majetek pomáti hlavu. Vypravují se zábavně i politování hodné historie o zbohatlích a jejich nezkušenosti v zacházení s velkým majetkem. Některí vesle utrácejí s jím, kteří snad v celém svém životě neměli pohromadě stovku, div nesešli starostmi o nové nabyté jmění. Noví milionáři zakupují si diamanty, automobily a nové nádherné domovy. Naproti tomu politování hodný je stav těch, kteří nebyli v podnikání svém tak šťastnými. Šnád takových je většina, ale mnoho se o nich nemluví, neboť z romantického úspěchu dá se u dělati lepší historie.

Pokud ceny za produkt se týče,

stará olejová pole v Pensylvánii nalézají se v značné výšce před jinými, neboť dle poslední kvótyce platilo se za sud surového oleje \$6.10 což je dvakrát tolik, co přibližně sud texaského oleje. Větší hodnota pensylvánského oleje spočívá ve skutečnosti, že má větší procento gasolinu a světelného oleje, po nichž je největší poptávka.

Spojené Státy jsou největším konsumentem petroleje a právě se, že spotřebují více nežli těží. V roce 1919 spotřebovali jsme 417,000,000 sudů. Aby mohla se učiniti náležitá představa tohoto proudu oleje, který vyvěrá z více jak 200,000 olejových studní, bylo odhadnuto, že roční zásoba rovná se proudu ved přes vodopád尼亚ary po tři hodiny a čtyři minuty.

Americká olejová industrie děkuje značně za svůj vzrůst svému vlastnímu dopravnímu systému, o kterém většina lidu nemá náležitých vědomostí. Z prvu položeny byly toliko čtyři míle železného potrubí v západní Pensylvánii, avšak dnes je tu obrovské síťoví trubice od čtyř do osmi palců v průměru, jež má celkem 30,000 mil.

Prvním posláním petroleje zdálo se osvětlování domovů a ulic, avšak dnes je olej nejlepší pohonnou silou, netoliko v tisíci zprůsobeh na moři a na souši, nýbrž i v oblacích a v hlubinách mořských, ježto užíván je aeroplany i ponorkami. Oleje užívá se k různým účelům a zvláště strojní výroba bez oleje by nebyla možnou. Z petroleje vyrábí se 300 různých produktů, z nichž každý má zvláštní určení. Palivový olej stal se vážným soupeřem uhlí a kdyby bylo oleje tohoto dostatek, užíván by se v mnohých místech na místě uhlí. Palivového oleje místo uhlí užívá se nyní na 357 lodích našeho válečného loďstva a mořeplavecká dopravní rada oznámila, že brzy bude 1,731 loď v našem obchodním loďstvu, jež užívati bude oleje místo uhlí. Gasolin, který je zlepšeným palivovým olejem, je prodáván nyní na každém rozeznatí a statistika ukazuje, že spotřeba jeho pro automobilisty se zečtyřnásobila v posledních desíti letech. Stejně také vzrostla spotřeba oleje k mazání strojů.

Ve Spojených Státech máme nyní asi 6,000,000 osobních automobilů, půl milionu nákladních automobilů a třetinu milionu traktorů. Odhaduje se, že kolem 200,000,000 galonů oleje k mazání spotřebují jenom tyto motorové stroje. A nyní ještě počítejme, jaké obrovské množství oleje je třeba v průmyslu. Spotřeba stále vzrůstá a tu je na místě otázka, jak dlouho stačí naše těžba pro tuto obrovskou spotřebu?

Úředně se odhaduje, že kolem 6,500,000,000 sudů oleje nalézá se pod zemí. To zdá se býti značným množstvím, ale číselice tato nezdá se nám tak vysokou, když uvědomíme si, jak rychle olej se spotřebuje. To je příčina, že dnes všude se po oleji pátrá. Ntuno podotknouti, že v tomto pátrání po oleji zkušený geolog je hlavním činitelem. Před několika roky jevalé jsme si geolog představovali jako dlouhovlasého a snivého vědátara. Dnes ne méně nežli 750 geologů je zaměstnáno různými korporacemi, velkými i malými, a by vybírali nejslibnější pole pro nové studně. Těžba a místa pro nové studně. Tam, kde vyvrtání studně stojí od \$10,000 do \$90,000 a olejové pisky nalézají se až 4,500 stop pod povrchem země, je za jisté radno opatrně uvažovati o místě pro novou studnu. Geologovým úkolem je uplatniti svoji vědu v otázce vytvoření co největšího počtu úspěšných studní a zabrániti vrátání tam, kde olej nemůže býti nalezen.

Mimo Spojené Státy největší olejové zásoby budoucnosti, pokud je známo, jsou soustředěny hlavně na Blízkém Východě, v jižní Americe a v Mexiku. Soudí se, že velké rezervy oleje nalézají se v Africe, a všeobecně se má za to, že značné zásoby oleje mohou býti objeveny na Dalekém Východě.

Poněvadž zásoby Spojených států a Rumunska se tenčí a také zásoby Mexika jsou rychle vyčerpávány následkem úsilovné těžby, svět musí hledati nové zásoby

v takových krajinách, kde nepřístupnost a nedostatek poptávky až dosud zdržovaly těžbu. Rychlost vývoje olejových polí může býti nejlépe ilustrována v Mexiku, ježto petrolejová těžba vzrůstala nepřetržitě od roku 1910 tak že se dnes nalézá na druhém místě hned po Spojených Státech, zdvojnásobivši se v posledních pěti letech.

MODERNÍ JERUSALEM.

První vstup do Jerusalema je provázen smíšenými pocity, právě v zajímavém slánku o současném Jerusalemu Morris Margulies v New York Tribune. Hlavním z nich je velké zklamání. Člověk nejdříve vidí jenom špinu, nečistotu všeho druhu a bídu města. Páček, která návštěvníka ovane, je velice nepřijemnou. Avšak pozvolna pábavy starožitného židovského kapitolu počnou člověka uchvacovati, tak že na konec se člověk s městem tímto nerad loučí. To je příčina, proč někteří lidé znovu a znovu navštěvují Svaté Město.

Tito lidé poznali, že Jerusalem není se měřiti podle standardů Paříže, Londýna anebo New Yorku. Nemá se tu měřiti americkým nebo evropským loktem. V Jerusaleme musí býti všechno oceněno dle své vlastní hodnoty. O zájnm městě na světě nebylo toho napsáno tolik, co o Jerusaleme. V písniích snad všech civilizovaných národů světa a v literatuře Jerusalem zaujímá první místo. Historii tohoto města možno rozděliti hrubě ve tři periody — dobu před příchodem židů, dobu židovské říše a dobu římskou, kdy město bylo zničeno. Velkost a historická důležitost Jerusalema je spojena však jenom s druhou periody. Jerusalem má zase hrát význačnou úlohu ve světě jako kapitol nového židovského státu.

Jerusalem je dosud městem orientalským. To je patrné především na oděvu jeho obyvatelstva, které poskytuje velice zajímavou podívanou. Na každé ulici člověk může potkati Araba, oblečeného v malebný kroj svého plemene. Také na Beduiny s poldivnými turbany na hlavách přijdeme všude. Červené fezy, jež zůstávají tu jako vzpomínka na turecký režim, jest možno taktéž všude viděti. V New Yorku jediným místem, kde můžete viděti takové pokrývky hlavy, je nějaké výkladní okno, kde jsou vystavovány turecké cigarety, avšak v Jerusaleme jsou tak početné jako slamené hloubky na Broadway za některého zvenoveho dne. Také tu můžete spatřiti židy v dlouhých kaftanech, tak že celkový obraz je velice pestrý.

A mezi tímto malebně oblečeným obyčejem můžete spatřiti velbloudí karavany, ubírající se ulicí. Pravidelně velbloudi obfězí jsou břemeny. Tu a tam spatříte skupinu mezků, kterých užívá se k nošení břemen jako velbloudů. Arabské ženy pravidelně obhánějí mezky. Člověk se musí diviti obratnosti těchto žen, s jakou dovedou si prorážeti cestu davy lidí na ulicích. A tu a tam můžete spatřiti stádo koe nebo ovev s pastýřem, který vyhlíží, jakoby právě vystoupil z kolorovaného obrazku bible, znázorňující nějaký výjev z času Abrahamových. Ovšem všude můžete spatřiti také dotek moderní doby, jak v obleku, tak i ve způsobech.

Dech moderní doby však není dosud cítiti všude. Moderně oblečení lidé vyhlížejí tu jako mimořádní hosté a podivně se vyjímají v tomto rámci čistě orientalského života. Američti a evropští zidé, kteří chtějí Jerusalem učiniti svým domovem, budou nuceni vynaloziti mnoho úsilí, by učinili toto město kapitolom židovského státu, kde by se býdlelo tak pohodlně jako v kterémkoliv městě západním.

Jerusalem sestává ze dvou měst, starého a nového, stejně jako je tomu u jiných starožitných měst. Staré město nalézá se uprostřed a nové město je obklopuje. Nové město je rozděleno na zvláštní čtvrtě, čili sousedství. Je tu americká kolonie a jiné, jež bývala francouzská a nyní je anglickou, francouzská čtvrt, ruská a italská.

Zálibovských distriktů je velmi mnoho. Tyto čtvrti nejsou výhradně obydleny obyvatelstvem národnosti, jež jméno nesou. Naopak, žijí zde lidé přerázných národností a jejich jména málo znamenají.

Nové město bylo zbudovano bez jakýchkoliv plánů. Není tu vlastně ani žádných pořádných ulic a žádných pouličních tabulek. Cesty a chodníky vedou klikatě, podle polohy domu, kolem nichž se nutno ubírat. Anglická vláda před nedávnem jmenovala zvláštní komisi, která má učiniti v této věci nějakou nápravu. Je to ovšem úkol velice těžký.

Nezajímavější částí Jerusalema je staré město. Zde nalézá se také většina historických míst, kostel Božího Hrobu, Kalvarie, mešita Omarova a mnoho jiných posvátných míst, spojených s třemi největšími náboženstvími na světě. Modernisace Jerusalema z této příčiny neměla by býti také rozložena na toto staré město, které jakýmkoliv zmmodernisováním pozbylo by svého půvabu. Václav zionisté jsou rozhodně pro zachování nynějšího rázu starého města.

V přítomné době staré město je velice nezdrazé a západní člověk tu nemůže ani bydleti. Ulice jsou tu úzké, kostrbaté dlážděné, stejnými kameny a vozy tu téměř ani nemohou projížděti. Lidé, bydlící v ulicích starého města, v domech, stojících proti sobě, mohou docela dobře vyměňovati si dárek prostřednictvím koštěte, na které předmět položí a natežením ruky protějšmu sousedu jej podají. Toto zařízení má jisté výhody, ale západní člověk pro ně valného pochopení nemá. Domy tu vyhlížejí spíše jako staré žaláře nežli jako městská obydlí. Bazary či tržnice nalézají se v tmavých a neosvětlovaných uličkách, kam začasto nemůže ani vzduch, ani sluneční světlo. Kanálové zařízení je velice primitivní. Někteří z zionistických předáků navrhuji, aby staré město bylo zcela uzavřeno, domy vykoupeny a vyklizeny a aby chováno bylo výhradně jako muzeum.

Obyvatelstvo Jerusalema je velice zajímavé. Jeho jazykové znalosti jsou obdivuhodné. Třemi jazyky nejméně mluví každý obyvatel města a není vzácností nalézt mladé muže anebo mladé ženy, kteří vedle hebrejštiny znají také arabštinu, angličtinu, francštinu, turečtinu a jidštinu. Mnoho lidí mluví také německy, španělsky, ruský a italsky. Před válkou francštinu byla v Jerusaleme velice populární. Byl to jazyk obchodníků a intelektuálních živlů. Angličtina však nyní rychle všude nabrahuje francštinu. Je to jedna ze změn, které způsobeny byly vstupem anglického vojska do Jerusalema.

Za anglického panství provedeno bylo v městě mnoho reformem. Bylo především zbaveno komárů, rozkásejších malárií, Ulice aspoň v nové části města jsou poprvé v historii čisté. Na jaké cestě do konce bylo možno spatřiti i kro-piče ulic. Jafsá cesta je hlavní ulicí Jerusalema, pro něž znamená tolik, co Broadway znamená pro New York. Žádných zebraček, jež pravidelně jsou plna všech orientalských města, není možno spatřiti na této ulici, což oceňují hlavně ti turisté, kteří před příchodem do Jerusalema navštívili některé město v Itálii anebo Egyptě, kde zebračky téměř sáhnají člověku do kapsy. Policisté rozestaveni jsou podél celé této cesty.

Jerusalem je městem se značným policejním dozorem. Nebyvalo tomu vždycky tak, avšak dnes je možno choditi bezpečně člověku i po půlnoci v kterémkoliv části města. Také došlo i k reorganizací soudů. Za Turecka soudnictví bylo v stavu velice bídním a úplatkářství bujelo měrou nemalou. Turecké soudnictví bylo přislověné pro svoji korupci. — Kdo zaplatil, byl nevinem; kdo nezaplatil, uznán byl vinným. Za peníze se dalo u tureckých soudů dokázat všechno a proto různí taškáci, kteří se obohacovali na účet jiných lidí, si pravidelně ze záležitostí píše nedělali, neboť bylo velice snadno získati svobodu. V tomto ohledu stala se již žádoucí náprava. — So stavbou kanálového systému se již započalo. Také telefonní sy-

stém je instalován. Až doposud jenom vládní úřadovny, velké obchody a banky mají spojení telefonní, ale brzy bude umožněno i soukromníkům a menším obchodníkům telefonní spojení získati. Za úpinou telefonní služba platí se 12 liber sterlingů ročně, což je mnohem lacinější nežli v New Yorku.

Jednou z nepozoruhodnějších věcí, jež dostane se Jerusalemu a Palestině vůbec, bude hydroelektrárna, kterou zionisté mají v úmyslu zbudovati při řece Jordánu. Plány pro tento podnik dalekosáhlého významu byly již vypracovány anglickými a zionistickými inženýry. Američti zidé, jak se očekává, opatří peníze, ježž bude třeba k zbudování této elektrárny. Celý život země, zvláště ovšem hlavního města, bude urychleně poněvadž Palestina nemá žádného uhlí. Žádného petroleje a žádných dřevních uhlí z těchto podstatných podmínek vývoje průmyslu a obchodu. Ve většině domovů se topí slámon. Bohatší třídy užívají dřevěného uhlí. S výjimkou vládních budov, nemožno a hotelů, z nichž všechny mají privátní elektrárny, všude se svítí kerosinem. Zřízení velké elektrárny bude mít pro celou Palestinu velký význam. Závod tento bude obstarávati ji netoliko osvětlení, ale i pohopovnu sílu, která za stávající okolnosti je velice drahou.

PRVNÍ BOMBOVÝ ATENTÁT

Bomba jako výraz společenské nespokojenosti a řídní nenávisli zrodila se v Americe z cizích rodičů, právě časopis New York Sun. Vržena bývali nevidnou rukou, zaplála v ničivé zlomyslnosti při bouři na Haymarketu v Chicagu dne 4. května roku 1886, kdy sedm policejtů bylo usmrceno a 60 osob poraněno. Byla to tehdy novinka v hromadných anonymních vraždách.

Zbábělá a ničivé živly ve všech zemích uvítaly v tom nejbezpečnější známý prostředek k vraždění nepřipravených osob. Francouzský anarchista, Ravachol, zkusil tento prostředek v roce 1892, a však byl dopaden a uvězněn. Vailant, jehož pravé jméno bylo Koenigstein, vrhl bombu do zaplněného hlediště divadla v Barceloně o dva roky později, usmrtil 30 osob a raniv 80. Byl však zatčen, zjištěn jako původce atentátu, odsouzen k smrti a popraven.

Bomboví čtáčníci ve Spojených Státech byli opatrnějšími v krytí svých stop. Před lety vynalezena byla bomba s hodinami, která v stanovenou dobu vybuchla a šířila zřázu a smrt zatím co pachatel nalézal se v nebezpečné vzdálenosti. Leč tikání hodin velmi často upozornilo na nebezpečný předmět a proto pomýšleno bylo na odstranění této vady. Německý vyzvědač Scheele vynášel takovou tichou bombu, jež vybuchla v jisté době. Tento Scheele byl velmi schopným chemikem a také odborníkem v kladení bomb na lodě. Vynalezl bombu, která mohla vybuchnouti v stanovenou dobu, a niž by k tomu bylo třeba hodin. Bomba tato vybuchla po té, když jistá kyselina pronikla kovovou překážkou.

Měl duši na jazyku. "Byl jsem dlouho nemocen a posleze měl jsem již duši na jazyku. Žádný lék mi nechtěl pomoci. Jestliže přes to, jsem se zbavil svých záledečních potíží, jsem za to vdáčen díky jedině Trinerovu Hofkému Vínu. Proto neustávám doporučovati lék nebo nervosu. Váš Vasilij Nikitin." Tento dopis, psaný v Elizabeth, N. J., dne 4. září 1920, ukazuje, že na Trinerovo Hofké Vinu je možno vždy se spolehnouti, kdykoli stav váš volá po léku, čistícím žaludek a vnitřnosti a udržujícím je v čistotě. Trinerovo Hofké Vín u činí stav těla opět normálním. Váš lékárník nebo dodavatel léků má je na skladě. S příchodem zimního období mějte doma po ruce 1/2 Trinerovy Mírnitel kašli a Trinerovy Antipatru (velmi účinné kloktadlo pro bolení v krku). — Joseph Triner Company, 1333-1345 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. — Advertisement